

Kurs: C G1009 Examensarbete, kandidat, klassisk musik, 15 hp
2013

Kandidatexamen

Institutionen för klassisk musik, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

---

Handledare: Hermann Stefansson

Carl Ahlgren

Examensarbete

Programblad och reflektion inom examensarbete

Inspelning av det självständiga, konstnärliga arbetet
finns dokumenterat i det tryckta exemplaret av denna
text på KMH:s bibliotek.

Examenskonsert

Tisdag 4 juni 2013
Kl 19.00, A399

Carl Ahlgren, klarinett

Erik Lanninger, piano

Program

John Fernström

Klarinettkonsert Op.30

1. *Allegro moderato*
2. *Rondo*

Leonard Bernstein

Sonata för klarinett och piano

1. *Grazioso*
2. *Vivace e leggero*

Programkommentarer

John Fernström (1987 - 1961) var verksam som violinist, kompositör och dirigent.

John Fernström komponerade sin klarinettkonsert år 1936 och tillägnade den vännen och klarinetttisten Nils Otteryd. Konserten är skriven för soloklarinett, ackompanjerad av stråkorkester och timpani. Stycket består av två satser. Den första är en *Allegro moderato* med inslag av melodier som påminner om argentinsk tango, vilka ibland kan höras i form av duett mellan klarinett och cello. Första satsen avslutas med en solocadenza som i sin tur leder över till den andra och sista satsen. Andra satsen är en *Rondo* som är virtuos med mycket karaktär och lekfullhet. I denna sats kommer ytterligare en cadenza som bygger på teman från *Rondo*, för att slutligen låta klarinetten avsluta konserten med en sprudlande och energifull final.

Leonard Bernstein (1918 - 1990) var under sitt liv verksam som pianist, kompositör och dirigent. Under andra världskriget, mer bestämt år 1941 då Bernstein fortfarande studerade dirigering oroade han sig för att bli inkallad som soldat i kriget, men han kom undan militärtjänst eftersom han hade astma. Detta gjorde att han plötsligt hade mycket ledig tid. Därför reste han till Florida och väl där började han komponera klarinettsonaten. Han slutförde sedan sin komposition i februari i Boston och klarinettsonaten kom att bli Bernsteins första publicerade verk. Stycket bygger på två ganska olika satser. Den första satsen har vackra, sångbara melodier i klarinettsämman och genom att ha gjort pianostämman väldigt rörlig så får klarinetten chans att verkligen låta sina melodier sjunga ovanpå pianots ackompanjemang. Den andra satsen är mer karaktäristisk för Bernsteins sätt att komponera. Man kan höra spår av kubanska rytmer som Bernsteins inspirerades av när han lyssnade på radio och en aggressiv och intensiv karaktär i rytmerna. Satsen inleder med ett stillsamt *Andantino* som leder in i *Vivace e leggiero*. *Vivace* bygger på en 5/8 takt där Bernstein varierar rytmerna på ett lekfullt sätt mellan klarinetten och pianot. En bit in i andra satsen kommer en *Lento* del som kontrast till *Vivace*. *Lento* är ett vackert samspel mellan klarinett och piano där pianot hamnar i ett ackompanjemang som kan liknas med en gnistrande stjärnhimmel. Till sist återgår Bernstein till *Vivace e leggiero* och avslutar satsen och stycket.

Reflektioner

Att få ha musiken som studieämne och yrke är ett privilegium. Att få göra med det man älskar är väl allas dröm? Men det är ju faktiskt så att även det roligaste man vet kan också vara tråkigt ibland. En musiker framför inte bara fantastiska konserter, det ligger så många övningstimmar bakom också för att kunna uppnå ett fantastiskt slutresultat och övningstimmar består inte bara av orkesterrepetitioner utan också av individuell övningstid. Hur bär man sig åt som musiker i detta fall och mer specifikt, klassisk musiker för att inte mista glädjen och vad är drivkraften till att fortsätta? Det finns förstås mer än ett svar på den frågan eftersom det helt och hållet beror på individen. Till exempel kan det ta tjugofem timmar för en musiker att lära sig ett verk när det bara tar tio timmar för en annan. Därför kan antalet timmar i övningsrummet variera stort bland musiker. För vissa musiker så är det den enskilda tiden i övningsrummet som är drivkraften. Att få arbeta med små detaljer och öva på den där snabba, tekniskt svåra passagen om och om igen tills den sitter helt perfekt. Att få utmana sin kapacitet och försöka flytta fram den där gränsen ytterligare ett steg. För andra musiker kan övandet vara det värsta som finns, att behöva stänga in sig i ett rum och leta brister i spelandet som behöver förbättras. Att ständigt kritisera sig själv kan lätt bli en ond cirkel för det är lätt hänt att glömma ge sig själv beröm. Det går inte nog betona vikten av att berömma sig själv oavsett om man är musiker eller har ett annat yrke.

Något som däremot är gemensamt för alla musiker och som troligen är skälet till att de flesta musiker älskar och finner glädje i sitt yrke är när en kammarmusikensemble eller en orkester kommer samman och musicerar tillsammans. Till exempel när den stora, mäktiga klangen från en orkester fullständigt får blomma ut. En klang som inte bara griper tag i åhöraren utan också i musikerna. Att få sitta mitt i orkestern och få vara delaktig i skapandet av musiken är något som alla borde uppleva. Men den allra största glädjen för en musiker är när åhöraren efter en konsert kommer fram och ger beröm för en fantastisk konsert, när åhöraren har blivit berörd av musiken. När åhöraren säger att konserten med den medverkande orkestern, kammarmusikensemblen eller musikerna är en stund i vardagen där han/hon får stanna upp, slappna av och hämta kraft för att fortsätta ge allt på sin arbetsplats eller var det nu kan vara någonstans. För även om alla musiker en gång valde att satsa på sin karriär på grund av glädjen i att få spela så finns det också en drivkraft i att med hjälp av musiken få berätta något för den som lyssnar.